

การปลูกมันสำปะหลังในกัมพูชา

โดย นายไกว๊วล์ กล้าแข็ง
กรมส่งเสริมการเกษตร

ประเทศกัมพูชามีขนาดประมาณ 1 ใน 3 ของประเทศไทย ขนาดพื้นที่ 181,035 ตารางกิโลเมตร หรือ 422.86 ล้านไร่ ตั้งอยู่ระหว่างละติจูดที่ 10 – 15 องศาเหนือ และลองจิจูดที่ 102 – 108 องศาตะวันออก มีประชากร ประมาณ 13 ล้านคน ประเทศกัมพูชามีลักษณะภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อนชื้น ฤดูฝนจะเริ่มตั้งแต่กลางเดือน เมษายน ไปจนถึงเดือน ตุลาคม ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยทั้งปีประมาณ 1800 – 3000 มม. อุณหภูมิเฉลี่ยที่ 23 – 32 องศาเซลเซียส

การทำเกษตรถือว่าเป็นภาคเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของกัมพูชา เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายเล็กและยังมีฐานะยากจน มีรายได้ต่ำกว่า 1 เหรียญสหรัฐ/วัน การทำเกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงมีปัญหาอุปสรรคในด้านการผลิตและการตลาด การผลิตข้าวถือเป็นการผลิตที่มีความสำคัญอันดับหนึ่งของกัมพูชา พื้นที่ปลูกมากกว่า ร้อยละ 85 ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดนำมาใช้ในการผลิตข้าวพืชไร่อุตสาหกรรมที่มีสำคัญรองลงมาได้แก่ ข้าวโพด ถั่วเขียว ถั่วเหลือง งา ถั่วลิสง และมันสำปะหลัง เป็นต้น

มันสำปะหลังในกัมพูชา

กัมพูชามีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังประมาณ 20,000 เฮกเตอร์ มีแหล่งเพาะปลูกที่สำคัญอยู่ที่จังหวัด กัมปงจาม เสียมราฐ กัมปงสะปือ กัมปงชมและพระตะบอง ผลผลิตเฉลี่ย 5 ตัน/ไร่ และปริมาณผลผลิตอยู่ในเกณฑ์สูงเพราะดินยังมีความอุดมสมบูรณ์ พันธุ์ที่ใช้ปลูกบางส่วนเป็นพันธุ์ที่นำเข้ามาจากประเทศไทย เช่น ระยอง 5 และเกษตรศาสตร์ 50 เกษตรกรในจังหวัดพระตะบองซึ่งอยู่ติดเขตชายแดนไทยมีการนำเข้าพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงจากไทยเข้าไปปลูก

กัมพูชาเป็นประเทศเปิดใหม่จึงยังทำให้ตลาดมันสำปะหลังยังแคบอยู่โดยเฉพาะเพื่อนำไปทำอาหารสัตว์และแป้งมัน เกษตรกรในหลาย ๆ พื้นที่จึงหาตลาดขายผลผลิต

ได้ลำบากยากยกเว้นเกษตรกรที่อยู่ติดชายแดนมักส่งผลผลิตข้ามแดนไปฝั่งไทยและเวียดนาม

การเพาะปลูกมันสำปะหลัง

เกษตรกรที่พระตะบองมักมีการปลูกมันสำปะหลังในช่วงฤดูฝนประมาณเดือนเมษายน และจะเก็บเกี่ยวเมื่อมีอายุประมาณ 9 – 12 เดือน เมื่อตลาดมีความต้องการ บางพื้นที่ที่เกษตรกรสามารถมีรายได้จากมันสำปะหลัง มักชอบปลูกมันสำปะหลังหมุนเวียนกับถั่วเหลืองเพื่อเป็นการปรับปรุงดินหลังจากที่มีการปลูกมันสำปะหลังแล้วไป 2 – 3 ปี

การปลูกมันสำปะหลังปกติเกษตรกรมักเตรียมดินด้วยแทรกเตอร์ ไถ 2 ครั้ง กำจัดวัชพืช ด้วยแรงงานคน ประมาณ 3 ครั้ง จากนั้นรอจนกระทั่งเก็บเกี่ยวในช่วงฤดูแล้ง โดยใช้แรงงานคนอยู่เช่นกัน



ต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังในกัมพูชาได้แสดงรายละเอียดในตารางข้างล่าง ต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังทั้งหมดประมาณ 3,100 บาท/ไร่ หรือ 485 เหรียญสหรัฐ / แสกแตร์ เป็นที่น่าสังเกตว่าต้นทุนการขนส่งค่อนข้างสูง ประมาณ ร้อยละ 25 ของต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังทั้งหมด

ตาราง ต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังที่จังหวัด พระตะบอง กัมพูชา

บาท/ไร่

การเตรียมดิน	430
ค่าพันธุ์	-
ปลูก	100
การกำจัดวัชพืช	975
การใส่ปุ๋ย	162
การเก็บเกี่ยว	671
การขนส่ง	750
ต้นทุนทั้งหมด	3,088
ผลผลิตต่อไร่(กิโลกรัม/ไร่)	5,000

ปัญหา อุปสรรคและแนวโน้มการผลิตมันสำปะหลัง

การผลิตมันสำปะหลังในกัมพูชามีปัญหาหลัก คือ ปัญหาด้านการตลาด เกษตรกรคิดว่าการผลิตมันสำปะหลังมีต้นทุนสูงแต่ราคามันสำปะหลังต่ำ นอกจากนี้การขนส่งยังยากลำบากอยู่ถนนหนทางยังไม่ได้รับการปรับปรุง อีกทั้งยังขาดการสนับสนุนจากรัฐบาลทั้งงานวิจัย และงานบริการด้านการส่งเสริมการเกษตร ซึ่งสิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมาทั้งหมดต้องเสริมสร้างความเข้มแข็งจึงจะทำให้มันสำปะหลังมีบทบาทมากขึ้นในอนาคต



ที่มา : รายงานประจำปี 2550 สมาคมการค้ามันสำปะหลังไทย